

การศึกษากระบวนการวางแผนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เขตการศึกษา 1

นายมานะ จ้อยสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-976-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF THE PLANNING PROCESS
OF THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION ONE**

Mr. Mana Chuisakul

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration
Department of Educational Administration**

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-976-3

มานะ จ้อยสกุล : การศึกษากระบวนการวางแผนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เขตการศึกษา 1 (A STUDY OF THE PLANNING PROCESS OF THE OFFICE OF THE
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ONE)

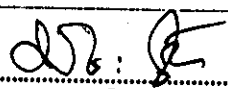
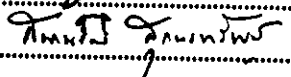
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์, 137 หน้า. ISBN 974-635-976-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการวางแผน และปัญหาการวางแผนของ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1

ผลการวิจัยสรุปจากรายการที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระดับสูงสุด พบว่า

1. ชั้นเตรียมการวางแผน องค์การที่ทำหน้าที่ในการวางแผน ได้แก่ ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และคณะกรรมการจัดทำแผน บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการวางแผน มีการจัดทำปฏิทินการวางแผน มีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวางแผน และมีปัญหาเรื่องบุคลากรไม่เพียงพอมากที่สุด
2. ชั้นการวางแผน มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย มีการจัดทำและวิเคราะห์งาน/โครงการก่อนประมวลเข้าแผน มีการกำหนดกรอบโครงสร้างของแผนงาน งาน/โครงการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการจัดทำแผนทั้งหมด 3 ประเภท คือ แผนพัฒนาการศึกษาระยะ 5 ปี แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติการประจำปี และมีปัญหาเรื่องการเขียนงาน/โครงการไม่ตอบสนองนโยบายและปัญหาเท่าที่ควรมากที่สุด
3. ชั้นการนำแผนไปปฏิบัติ มีการเตรียมการเพื่อดำเนินการ คือ เตรียมบุคลากรโดยการประชุม และจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน มีจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน มีการนิเทศ ควบคุมกำกับงาน และมีปัญหาเรื่องโครงการตามสภาพและปัญหาของจังหวัดไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณมากที่สุด
4. ชั้นการติดตามประเมินผล มีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการ โดยผู้รับผิดชอบงาน/โครงการเป็นผู้ประเมิน ฝ่ายแผนงานและงบประมาณเป็นผู้รวบรวมสรุป มีการรายงานผลการประเมินไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนครั้งต่อไป และมีปัญหาเรื่องวิธีการประเมินผลยังไม่เหมาะสมมากที่สุด

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C842084 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: PLANNING/PROCESS/THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION ONE

MANA CHUISAKUL : A STUDY OF THE PLANNING PROCESS OF THE OFFICE OF
THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ONE.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D. 137 pp.

ISBN 974-635-970-3

The purpose of this research was to study the planning process and problems of the Office of the Provincial Primary Education, Educational Region One.

The results of the research summarized from the interview results with highest frequencies were as follows :

1. Pre-planning stage: The organizations responsible for planning were the Division of Planning and Budgeting and a planning committee. The personnel in the office participated in planning. A planning schedule was developed and data were collected. The main problem was personnel shortage.

2. Planning stage: The present state, problems and needs were studied. Objectives, policies and measures were developed. Tasks and projects were developed and analyzed before including into the plan. Program structure, tasks and projects were specified by the Office of the National Primary Education Commission. There were three types of plans : five-year development plan, annual development plan and annual operation plan. Tasks and projects were inconsistent with policies and problems.

3. The implementation stage: Preparation of personnel was conducted through meetings and providing an operation manual. An operation schedule was provided as well as supervision, control and monitoring. The major problem was lack of financial support for the projects related to state and problems of each province.

4. Follow-up and evaluation: There was summative evaluation by the officials responsible for the projects. The Division of Planning and Budgeting summarized evaluation reports and sent to the agencies concerned. Evaluation findings were employed in developing the next plan. The main problem was inappropriate evaluation methods.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *Ms. Mana Chuisakul*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Dr. Snanchit Sukontasap*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทวีพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ความกรุณาในการให้คำปรึกษา แนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ และช่วยเหลือในการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรักษ์ ตันติเมธ อาจารย์ ดร.ปองสิน ชูวัฒน์กุล อาจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทวิทย์ คุณจินดา สิทธิฤทธิ์ และคุณจเร เฉลิมวงศ์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ภาษาของแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ได้รับมาจากทุนอุดหนุนของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึงขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ คุณประณีต จุ้ยสกุล และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ และคอยช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

มานะ จุ้ยสกุล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฅ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	6
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	7
1.7 ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผน	10
2.1.1 ความหมายของการวางแผนและการวางแผนการศึกษา	10
2.1.2 ความสำคัญของการวางแผนและการวางแผนการศึกษา	12
2.1.3 ประเภทของแผน	14
2.1.4 กระบวนการวางแผน	17
2.1.5 ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผน	31
2.2 เขตการศึกษา 1	34
2.3 รูปแบบการบริหารและระบบการวางแผนของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด	35
2.3.1 รูปแบบการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	35
2.3.2 ระบบการวางแผนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	38
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3. วิธีดำเนินการวิจัย	51
3.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	51
3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	51
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	53
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	55
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร	94
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	93
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	93
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย	93
5.3 สรุปผลการวิจัย	94
5.4 การอภิปรายผล	100
5.5 ข้อเสนอแนะ	106
รายการอ้างอิง	108
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก	113
ภาคผนวก ข	115
ภาคผนวก ค	120
ประวัติผู้วิจัย	137

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. กระบวนการวางแผน	19
2. กระบวนการขั้นตอนในการวางแผนการศึกษา	24
3. ขั้นตอนกระบวนการวางแผนตามแนวความคิด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	25
4. กระบวนการวางแผน	27
5. แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งงานของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด	36
6. แผนภูมิการจัดทำแผนพัฒนาการประถมศึกษาระยะ 5 ปี ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	39
7. แผนภูมิการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและค่าขอตั้งงบประมาณ ประจำปี ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	45
8. แผนภูมิการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	47

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	55
2. องค์การและการเตรียมบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการวางแผน	59
3. การกำหนดวิธีการวางแผน	60
4. การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดทำแผน	61
5. การจัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผน	62
6. ปัญหาสำคัญในขั้นเตรียมการวางแผน	63
7. ปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ในขั้นเตรียมการวางแผน	65
8. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	69
9. การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย	71
10. การกำหนดกรอบโครงสร้างของแผนงาน งาน/โครงการ	72
11. การจัดทำและวิเคราะห์งาน/โครงการ	73
12. การจัดทำแผนและการขออนุมัติแผน	74
13. ปัญหาสำคัญในขั้นการวางแผน	75
14. ปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ในขั้นการวางแผน	76
15. การเตรียมการเพื่อดำเนินการ	78
16. การมอบหมายงาน	79
17. การสนับสนุนทรัพยากร	80
18. การนิเทศและการควบคุมกำกับงาน	81
19. ปัญหาสำคัญในขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ	82
20. ปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ในขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ.....	84
21. การติดตามประเมินผล	86
22. ปัญหาสำคัญในขั้นการติดตามประเมินผล	88
23. ปัญหา สาเหตุและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ในขั้นการติดตามประเมินผล	89
24. ปัญหาการวางแผนจากการวิเคราะห์เอกสาร	91